Q. D. B. V.

DE

FORMA SIVE STATU S. R. IMPERII,

PRÆSIDE

DN. NIC. CHRISTOPHORO LYNCKERO, JCTO,

CONSILIARIO AULÆ, REGIM. ET CONSIST. DUCAL. SAXON. FACULT. JUR. SENIORE, ET H. T. DECANO; CUR. PROVINC. AC SCABIN. ASSESS. ET ANTECESSORE PRIMARIO;

DOMINO PATRONO, PRÆCEPTORE AC HOSPITE SUO COLENDISSIMO:

IN AUDITORIO JCTORUM,

D. JUN. A. O. R. M DC LXXXVI.

DISPUTABIT

WOLDEMAR à KIRCHRING,

NOBIL. HOLSATUS.

JENÆ,

RECUSA Literis WERTHERIANIS.

1699.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO

DE FORMA SIVE STATU IMPERII.

CAP. I.

DIFFICULTATES IN HANC QVÆSTIONEM INVECTÆ, UNDE.

Quam intricata & vexata, per omne genus obſcurandæ veritatis, ſit hæc quæſtio; non eget demonſtratione, ſed deploratione.

Neque ignotæ ſunt cauſæ:

partim à diverſis hominum ſtudiis & affectionibus; (a.) *partim* à diſciplinæ civilis depravationibus, erroribus, deliquiis.

(a.) *Affectionibus.* Quas ut compeſcant, plerisque eò difficilius eſt, quò commodis vel ſuis, vel eorum à quibus pendent, magis reguntur. Inde Cæſaris poteſtatem alii extollunt, alii Statuum, cumprimis eorum, qui vel Libertati ſuæ vel Religioni à Cæſare ejusve domo metuunt; nonnulli quoque Papam reſpiciunt: ceu plus Cæſari poteſtatis tribuunt in ſacris Proteſtantes, minus Catholici. Qui verò ſuperſtitione antiquitatis non ſatis perſpectæ trahuntur, ut eò per omnia reduci noſtra (invitis Legibus) oporteat, vel etiam authoritates quorundam reverentur: eos faciliùs contemnere licet, quàm ſi quis novam difficultates tenerrimæ quæſtionis ſuperandi rationem indicet; dummodò non vanæ gloriæ ſtudiô, quod hucusque novantibus evenit, ſed veritatis ſenſu agitetur: qualem meritò reputaveris, ſi quem religio conſcientiæ moveat, ſi quem amor patriæ & Legum fundamentalium præſcientia: quemque interior notitia Statûs, per negotiorum experientiam, eò ferat, ut non tam ſpeciem Majeſtatis, ad vulgatas Politicorum regulas, quàm individuum, (quod usque dum ſimile non habet,) & hoc quidem cum modeſtia

ſtia, inveſtiget: quam plerique hactenùs non rationibus tantùm inanibus, ſed (quod maximè indignum eſt,) verbis etiam exuerunt.

In tam vaſto Imperii corpore, inter varia diverſarum mutationum tentamenta, (b.) ſimulacra, ſpecimina (c.) fieri equidem non potuit, quin alius aſtrictioris, alius liberioris; ſimplicis alius, alius mixti generis regimen adamaret præ altero, & in tali ſchemate interpretando, ſtudio potius ſuo, quàm judicio, aut ingenio rei, obſequi conſtitueret,

(b.) *Mutationum tentamenta.* Sive à Cæſaribus, potentiæ aut religionis ſtudiò, ſive à Statibus, affectatione Libertatis: de quâ vel maximè illis temporibus periclitari cenſebantur, ubi Religioni Cæſar Pontificius imminebat. Hinc omninò acriùs de Imperii formâ, poſt exortam de Religione contentionem, diſceptatum eſt: eòque ferè Bella Germaniæ interna, queis Cæſares quosdam implicitos

tos vidimus, referuntur : Sic enim quando aliàs etiam motus civiles in Republ. exſurgunt, quisque ad examen formæ refugium habet ; quantumvis Cæſar pro officio tantum partibus diſſidentibus intercederet,

(c) *Specimina* Nec tamen ex facto, ſed ex juris dictamine, vis Imperii æſtimanda eſt: cum aliàs Monarchia modò arctius adſtringat ſua vincula, modò leniùs ; prout vel Cæſar præpotentiâ, vel Statuum unus aut plures, cum Cæſare colliſi, Libertate ſuâ, abutuntur : Indeque per momenta & gradus, exterorum blanditiis adſpirantibus, quàm plurimis in dubium tracta & tandem abnegata penitùs Majeſtas Cæſaris. Et tamen ex potentia judicari non debuit Imperantis poteſtas neque ſolis exemplis definiri forma Regiminis, quando, ùt *Forſtnerus* ad Tacitum *XIII. Annal. c. 54.* ſub potentibus & bellicoſis Principibus intenſior fuit dominatio ; ſub inertibus autem & invalidis major Procerum audacia. Scilicet mutationes extraordinariæ, quoad Jura Statûs, attendi non convenit, nec varietates temporum de ſumma rei quid detrahunt.

Cum præſertim non facile ſit, eruditum & accuratum de Statu Rerumpublicarum ferre judicium 1. propter Schemata τῆς ἀγωγῆς externa,

na, & adminiſtrationis per ſimulacra adornatæ varietatem. 2. quam à Statu non ſatis diſtinguere ſolent. 3. quia imperantium arte, & vario conſilio abstruditur. 4. exempla plerarumque rerumpublicarum in Europa.

Acceſſit confuſio diſciplinarum, & imperitia Civilis ſcientiæ ſolidioris, quæ confuſioni illi anſam dedit.

Hinc eſt, quod modò Juris Canonici, & civilis, decreta, alieno loco, nullo idoneo uſu citabantur ; modò *Feudiſtarum* ſententiæ de *Regalibus*, cum Politicorum doctrina de *juribus majeſtatis & ſummi imperii*, non uno modo, nullâ conſequentis noxæ aut

aut periculi ratione habitâ, permiſcebantur: modo nova ex foro vocabula arrepta, aut confiċta, quaſi vitandæ confuſioni, cæterum, quando ab aliis pridem uſitatis non diſtinguebantur, augendis tricis inſerviebant. Inprimis *Superioritas territorialis* variè & nominabatur, & explicabatur, applicabaturque.

Eſt & aliis modis peccatum, tum quod immane ſcribendi & deſcribendi cacoëthes, imperitiſſimo & audaciſſimo cuique familiare, nullâ præſentis aut poſteri ſæculi reverentiâ, chartis non inutilibus modo, ſed vehementer noxiis Germaniam implevit: tum, quod genius ſæculi intricandæ omni,

omni, quæ de Republicâ agit, ſapientiæ intentus, ad cœca illa vulnera Imperio inferenda illatave connivendo, labem domi pæne inſanabilem, foris ludibria & contemtum concivit.

Finge, gentem, ubi de Republicâ docti indoctique, viri, adoleſcentes, ſcribant non ea quæ ſunt, ſed quæ aliqui eſſe vellent (jure an injuriâ, utiliter aut periculoſe, non curetur) atque hæc & talia ſerio aut per riſum, ingenii quisque ſui vitio aut ductu commententur. Quid de ea conſuetudine judicandum ſit, intelligetur forte, ſi miſera, etiam Pace, facies Germaniæ, ſe oculis non cœcutientibus ſpectandam offerat.

CAP. II.

EXEMPLA SENTENTIARUM, EX DIVERSIS CAUSIS EXERRANTIUM.

HOſtes, hoſtium Rempublicam, non ex vero, ſed iis coloribus depingere, quibus vel ſuſpecta, vel exoſa aut contemtibilis fiat, nec mirum, nec novum eſt. Demoſthenes ubique, hoc agit, ut Philippi Regis Macedoniæ imperium deformet, & notis quibusdam turpibus deſignet. Non ſegniori arte Philippus, non armis magis Athenienſium potentiam concutere, quàm vituperiis rempublicam dehoneſtare ſtuduit.

Imo,

Imò, inter vota hoſtium ordinaria eſt, Rempublicam hoſtilem reformare in ſtatum quendam victoris propoſitis magis idoneum aut opportunum. Quod Athenienſium Spartanorumque grandibus & multis exemplis conſtat. Ne de Romanorum conſiliis in alios, nunc dicamus.

Hunc ferè ad modum, fervente adhuc bello noviſſimo Germanico, *Hippolitus quidam à Lapide* (d.) ſcripſit *de Forma & Ratione Status Imperii Romano-Germanici*, ſicut partium bellantium uni commodum videbatur. Hoſtem hoſtilia loqui, non putabatur illicitum. Male tamen de ſcriptore, & iis, quorum auſpicio ſcripſit ille,

le, judicant; qui vere eos ita ſenſiſſe arbitrantur, ſicut tum, temporis cauſa, in literas relatum eſt.

(d.) *Hippol. quidam à Lapide.* Dransêus, auſpiciô *Suecorum*, qui multùm *in negotio Pacis* ſibi profuturum exiſtimabant, ſi exſtimulata in turbis *Libertas* Statuum in *Auſtriacæ Domûs* odium verteretur: Repreſsâ ſcilicet potentiâ, & authoritate *Capitis*, *membrisque* diſſolutis, ſibique relictis; dum ſinguli infirmarentur, ab *univerſis* terræ in Imperio quæſitæ ſervari certiùs poſſe credebantur. Hinc omnia promiſcuè cumulavit *Dransêus*, inſtar cauſidici, quæ nec ipſe omnia probaret, ut cauſam à credulis & irritatis obtineret: effingens ſibi *formam* Imperii, quam pro *ratione Status* introducendi faciliùs diſſipari poſſe autumaret.

Et de *forma & ſtatu* quidem *Imperii*, ea tradi in illo libro, periti animadvertent, quæ nec Scriptor nec lector usquam intelligat; Scriptor præterea nec intelligi voluerit. Dicere enim aliquid vo-

voluit, ne hiatum relinqueret: non quid definiret, habuit, aut apud ſe conſtituit. Scilicet hæc *Arcana* ipſi & aliis debuit eſſe *Hiſtoria*. (e.) Quare nec in hunc diem, quod ſciam, repertus eſt, qui ſententiæ illi, *de Statu Imperii*, ſecum & cum principiis Politicorum diſcorde, (f.) ſuffragaretur.

(e.) *Hiſtoria*. Quæ tutiùs ſerpens per latebras, intereà magnam vim in animis, ad myſteria illa adſpirantibus, in modum *Hiſtoriæ arcanæ Procopii*, ſcripti contumeliis in (*Juſtinianum*) *Cæſarem* ſcatentis, relinqueret.

(f.) *Diſcorde*. *Monarchiam* enim Imperatori penitùs abjudicat; & tamen in multis hæret juribus; quæ cùm ſubtrahere Cæſari ne prætextu quidem ullô poteſt, ad cavillationes ac ſophiſmata dilabitur, & jura illa, tanquam minutula, nihili æſtimanda præcipit, aut externam tantùm ſpeciem eamque antiquam, & velut umbram, Majeſtatis, referre; de cætero autem vim nullam Imperii, nec tranquil-

litatem ejus attinere, ait. *Part. I. c. 4. ſect. 1. n. 5.* Undenam verò Hippolithus Imperatori, ſalvô jure ſalvisque Imperii Legibus, ût nunc etiam habent, adimi jus omne ac poteſtatem Imperii poſſe probat? ſolâ ipſi imagine relictâ. Unde jura ſaltim *Reſervata*, (nam cætera conſtricta & unà Ordinibus debita crepat, levia autem dicere veretur,) minuta eſſe evincet? quorum pleraque ad *Juris conſtituendi*, multa etiam ad *reddendi* poteſtatem reſpiciunt, & Rempublicam omninò, licèt diverſimodè, concernunt. Quid quòd nullum jus Majeſtatis, (ceu nec jura Majeſtatis internâ formâ, ſed objectis tantùm, differunt,) ad externam tantùm ſpeciem pertineat. Quomodo deinde *Hippolithus* Imperii noſtri Statum *Ariſtocraticum*, iterumque ex diverſis Ariſtocratiis mixtum, imò verò adminiſtrationem Ariſtocratico-Monarchicam asſerere potuit? *d. l.* & *Part. 1. c. 17.* Nunquid enim adminiſtrant illi, qui de Statu participant? & num Imperator, (quod vult ille,) nudus eſt Adminiſtrator? qui tamen in Ariſtocratiâ iſtâ Majeſtatem unà teneret. Num etiam, ſi Imperium Ariſtocratiâ, utut mixtâ, conſtaret, (ceu quidem ille vult, potiſſima jura Majeſtatis penes Imperium, hoc eſt univerſos Ordines in Comitiis congregatos, reſidere; Electores verò nec pauca nec poſtrema, cum tempore, abſque Ordinum cæterorum interventu expedienda, ſibi arrogâſſe ut minuta ſolùm Imperatori relicta ſint:) neceſſe non foret, quædam Majeſtatis jura Statuum Collegiis ità competere, ut ratione illorum Imperator unà

unà cum iſtis Majeſtatis foret particeps; ſéparatim verò ſpectatus, & extrà iſtud Collegium, ſubditus eorundem haberetur, ac unitis eorundem ſuffragiis cogi ac vinci poſſet: quod non modò apertè adverſatur Imperii juribus, ſed & uſui Comitiorum: Nec poterat prærogativas Collegiorum, & imò quorundam ſæpè de Collegiis, in eum modum reſpicere *Lapideus*, ut inde jura Majeſtatis conficeret. Valdè nimirum conducere poterant *Hippolithi* ſcopo, ad quem collimaverat, diverſæ Ariſtocratiæ in Republicâ, ſaltim in animis ad ſimilia pronis, inſtituendâ, cùm Reſpubl. inſtituta ei non utique adſpiratura eſſe videretur.

De cetero, licuerit illi, non alia dicere, quàm quæ ſuo propoſito convenire exiſtimabat. Et, ſi quis e. g. non illa tantum, quæ ex *Actis & Documentis publicis* magno prætextu adfert, ſed etiam quæ his adjuncta & præmiſſa in Actis ſunt, (g). inſpiciat, & illud antiquum æquumque ſibi proponat, *audiatur & altera pars*; haud ra-

rarò alia prodibit rerum facies, alia judicii ſeries. Nimirum in diſſidio publico, ut in foro, unaquæque pars, ſibi tantum profutura adfert: ex quibus judex non prius ſententiam fert, quàm donec alterius partis reſponſa & argumenta cognoverit, quæ ratio apud multos ſatis excuſare videtur Hippolitum. Sed, qui extra diſputationes in partibus & à partibus agitari ſolitas, in Pace media profitetur, ſe hiſtoriam & acta alicujus negotii publici, aut controverſiæ juris publici relaturum, & deinde alterius tantum partis ſententias & declamationes, ne verbis quidem partium ſtudia ſpirantibus omiſſis, adfert, ille im-

impoſturam facit, dignam lege coërceri.

(g) *In actis ſunt.* Quorum ſpecie, (ut *Reinkingius* quoque, in *Præfat. edit. nov. de Reg. Sec. & Eccl.*, meritò inter alia, quæ *Hippolitho*, ſibi tam iniquo, imputat, conqueſtus eſt,) incautos Lectores, vaferrimâ ratione, *Bœclero perſ. Sed qui extrà.* in aliis extrà partem poſitis, meritò improbatâ, decepit. Neque enim Acta illa fide nituntur pari cum Legibus publicis, ſeu decretis Comitialibus, ſed unius partis aſſerto inſiſtunt, ut Eriſtica & unilateralia quælibet: ex quorum formâ nil quicquam authoritatis pendeat, niſi veritatem in his aſſertorum ipſa rerum argumenta comprobent.

Multa ſunt indicia, non ea plerumque dicere Hippolitum, quæ ſentit: è quibus pauca attingemus. Maxima ſunt: quod Inſtrumento Pacis negotia aliqua refutata, aut in contrariam ſententiam definita ſunt. Nam quis credat, viros prudentes & Chriſtia-

nos, *Extirpationem Domus Auſtriacæ* (h.) ſerio optaſſe? Longè cordatius ſapuiſſent ex ethnicis Spartani; qui occaſione oblatâ evertendi Athenas, negarunt ſe commiſſuros, *ut alter de Græciæ oculis erueretur.* Quanquam huc quidem nondum in Germania ventum erat: & ne veniretur, multa obſtare poterant. Si tamen vel improbâ ſpe quis hauſiſſet ea, quæ non ſunt unius ſæculi, non debuit propterea ſubrepere oblivio illius temperamenti juris bellici, quod naturalis ratio etiam victoribus ſuadet, tantum abeſt, ut Chriſtiana religio ſæviora, & in exitium Chriſtianorum hoſtium tendentia conſilia, cuiquam conſiliario aut bellatori permittat.

(h.) *Domûs Auſtriacæ.* Quam quidem fieri nec debere nec poſſe vel potuiſſe, inter alios. *D. Textor.*adv.*Hippol.* oſtendit, *c. X. de Rat. Status German. modern.*

Et, quàm illud à ſcopo & ſalute Imperii alienum ſit, quod omnia ad Cæſareæ auctoritatis & poteſtatis deſtructionem vel ab orco convocat Hippolitus, nemo rerum peritus, dubitandum exiſtimaverit. Imperatore opus eſt Imperio, aut fiet, quod prudentes pridem præſagiverunt, ut omnia inteſtinis turbis diſtracta, diviſui, prædæ, direptui habeantur. Scilicet ita accepimus à majoribus rempublicam, ut poſteris ſegregatis discerptisque ſerviendi foris domique gloriam tradamus? Quod enim diſcordia membra & diſſi-

pata atque à capite avulſa, felicitatem civilis ſcopi, tot laboribus, conſiliis, periculis quæſitam tueri queant, ex eorum genere eſt, quæ nemo niſi impoſſibilia credere doctus, expectaverit. Nullum autem Cæſarem habere, an eum Cæſarem, cui præter nomen nihil auctoritatis & poteſtatis relictum ſit, quod Hippolitus contendit, utrum pejus ſit, haud facile dixeris.

Sed Hippolitus hoſtilem erga Cæſarem animum profeſſus, & præterea jura hoſtium publica, ſæviente bello, cavillari, ſtrategematis forenſis licentiâ metiens, cur iniqua poſtulaverit, ſatis apparet. Verum, qui in Pace Pacis ta-

tabulas cavillari, & contra eas, legibus Imperii, & ſtatui bellum, indicere non verentur, hi profecto facundi & ſapientes cupiunt eſſe malo publico. E quo genere ſunt, *qui negant, Imperium unâ Republicâ contineri, ſed eſſe corpus ex pluribus Rebuspublicis confœderatum*.

Viam muniverunt ad hunc errorem, homines non malè quidem animati, qui in ſuis ſcriptis, de *ſummis poteſtatibus*, *ſuperioritatibus*, *Regalibus*, ita diſſeruerunt, ut non poſſet non conſequi, quod conſequi ipſi noluiſſent, ſi ab initio animum advertiſſent. Ita, cum, magno prætextu, *in quemvis Statum Imperii committi crimen*

majeſtatis, contenderent, proximum erat, ut faterentur, ubi eſſet majeſtas, ibi eſſe ſingularem & ab aliis diſtinctam rempublicam. Et, ſi apud omnes Status eſſet majeſtas, (i.) tot eſſe Reſpublicas; quot Status, concedendum erat. Licet interim parum conſtaret, (k) quomodo in eum, qui crimen majeſtatis committere poſſet in Imperatorem & Imperium, in eâdem Republicâ, idem crimen committi poſſet.

(i.) *Apud omnes Statûs eſſet Majeſtas.* *Tota* penes quemlibet *in ſuo territorio.* Imò fuit, *R. quidam Heromont. Francus*, qui non ex conſequenti, ſed audacter & *explicitè*, ſingulis Statibus in terris uis veram Majeſtatem competere, eosque plus in eisdem poſſe, quàm Reges Angliæ, Sueciæ, Daniæ, Poloniæ, (ſic ille Regna variè habentia promiſcuè adducit,) in ſuis poſſint Regnis, aſſeruit.

Cui

Cui ſanè tota Imperii compages, univerſa ejus inſtituta, Leges novæ pariter ac antiquæ, juramenta Cæſaris ac Statuum obloquuntur; nec minus judicia de vita, bonis, dignitate, fama Statuum; & quòd, ſi præfinitam rationem, modosque jurium ſuorum, à Cæſare & Imperio recognitorum, egrediantur, decretis, mandatis & executionibus Imperialibus urgeri queant.

(k) *Parum conſtaret.* Equidem Elector in Cæſarem committere poteſt crimen Majeſtatis, licèt in Electorem quoque idem crimen admitti poſſit. Nec tamen hoc *efficienter*, ùt in Cæſarem, ſed ut ſi quando in Electore *objectivè* committitùr, in Cæſarem potiùs *per derivationem* admiſſum eſſe cenſeatur: idque reſpectu ne quidem habito ad territorium Electoris, ſed *ad univerſitatem Imperii.* Nam quà diſtincta territoria, ſive ſubalternam cujusque Statùs Superioritatem, in Electores non magis quàm in ſingulos Status cæteros, admittitur crimen quoddam *analogum*, quod à vero & proprio Majeſtatis crimine, effectu quoque coërcitionis, differre, alibi dictum eſt.

Si enim propriè loqui amamus, crimen majeſtatis committere poſſe, ita eſt nota ſubjectionis; ſicut, imperii ſummus & certus character eſt, ſi quis talis ſit, ut in eum

eum crimen majeſtatis committi poſſit. vid. *DN. Nicol. Myler. ab* Ehrenbach/ *de Princip. & Statibus Imp. part. 3. cap. 93. §. 3.* Neque, erat cujusvis, quid propriè & ex vero, quid ſecundum analogiam, quandam aut qualemcunque ſimilitudinem diceretur, probè discernere, aut periculum locutionum impropriarum in ejuſmodi argumentis prævidere. Plerique (1.) ſatis cautè ſibi videbantur egiſſe, ſi vocabulo ſummæ poteſtatis & majeſtatis, in cauſa Statuum abſtinerent, & *Superioritatis* vocabulo uterentur. Quanquam explicatio, & applicatio, ut jam dictum eſt, ſæpè illuc declinavit, unde recedere, ratio erat.

(1.) *Ple-*

(l.) *Plerique*, & præ cæteris *Lampadius*, qui tamen ſingulos Statûs ea *in ſuis territoriis cum ſumma poteſtate* tenere aſſerit, de quibus cum Cæſare *in Comitiis* conveniendi facultatem habent.

Hi fortaſſe errorem ſuum Scholis imputare poſſent, ubi vagum iſtud & fluctuans philoſophandi in civilibus genus obtinere cœpit. Deterior eſt eorum ſecta, qui meliorum gnari, pruritu quodam novandi publica, & male callido placendi nonnullis ſtudio, *Imperium non eſſe unam Rempublicam, ſed corpus ex multis Rebuspublicis fœderatis conflatum* (m.) diſputant. Aliquotiens inter diſſidia & turbas temporum, mota hæc dubitatio, ſemper diſplicuit Patriæ amantibus Civibus.

Quod enim libertas Ordinum ita augeretur, opinione vanâ fingi judicabant: & non majus poſſe creari periculum libertati Statuum, aut præparari perniciem, providebant. Annon merito reformides, unam negare Rempublicam, quæ non aliud ad conſervationem ſui magis deſiderat, quam intimam illam unitatem? An ad cætera membra tam vaſti corporis, etiam hoc addemus: non eſſe unam Rempublicam, ſed multas ſeparatas? Neque enim Fœderationis eadem ad uniendum & coaleſcendum vis eſt, quam unus unius corporis ſpiritus promittit. Ita nimirum, reverentiam Imperii capiti debitam minui,

& neceſſitudinis inter Status vincula, aliis caſibus laxata, paulatim plane diſſolvi oportere, nemo bonorum erat, quin tam præviderat, quàm prave callidi optabant. Erat in oculis fatum Achaici fœderis; tàm præclarè vincti, ut nihil adſtringi poſſe fortius videretur; tam cito diſſoluti & in ſervitutem redacti, ac ſi ſcopæ fuiſſent malè cohærentes. Obſtabat religio & reſpectus majorum, qui longè aliter ordinatum conſtitutumque Imperium voluere. (n.) Obloquebantur Leges Imperii publicæ. Leges, inquam, quæ noviſſimâ Lege Pacis ſunt denuo ſtabilitæ, & confirmatæ.

(m.) *Corpus ex multis Rebuſpublicis fœderatis conflatum.* Dantur enim varia Civitatum *Syſtemata*, ut earum ſingulæ ſummô polleant Imperió, ſed quaſi in unum corpus compactæ ſint: quorum varias ſpecies *ad* Huberum *de Jure Civit.* recenſuimus. Et in his plerumque non *jure majoris partis*, (quanquam hoc etiam non præcisê *dependentiam poteſtatis* inferat,) ſed rationibus & Lege ſeu pacto fundamentali agitur, qua circà exercitium commune unius alteriusve partis ſummi Imperii conventum eſt. Utique *Severini de Monzambano* hæc ſententia κτ̀ τὸ ῥητὸν non fuerat, quòd Imperium Rom. Germ. *corpus* quoddam *fœderatum* ſit; quin potiùs ex variis ejus locis, in quibus fluctuat, hoc tantùm conficitur, quòd Reſpublica noſtra pro una haberi non poſſit: ut plus dicat, quid non ſit. Videlicet *non eſſe Regnum* ait, *c. VI.* ne quidem *limitatum*, licèt exteriora ſimulacra tale quid præ ſe ferant, neque exactè corpus aliquod aut *ſyſtema* plurium civitatum, fœdere nexarum, ſed potiùs aliquod inter hæc duo *fluctuans*. Hinc irregulare eſſe corpus, & monſtro ſimile: quodque, *ſi* tollas mutuam inter Imperatorem & Ordines renitentiam, reverà fuerit Syſtema ſociorum inæquali fœdere junctorum, in quo Cæſar velut Princeps aut Dux fœderis emineat. Quiſnam verò ſuſtulit, quisve tollet hanc renitentiam? & quænam hæc eſt *renitentia?* num tantùm *Legalis*, quæ in eâdem Republicâ cardinem facit inter

Prin-

Principatum & Libertatem? num *facti:* at verò hæc juris, aut Statûs ei inſiſtentis, rationem non ingrederetur. Equidem *Tob.* Paurmeiſterus *Lib. II. de Jurisd. Imp. Rom. c. I. n. 18. ſeq.* aſsimilationem quoque Corporis Imperii cum Concilio *Achæorum*, ex *Thuano*, adducit. Ipſe tamen in Imperio βασιλείαν κατὰ νόμον, i. e. ùt exponit ille, *num. 9.* Regiam *adminiſtrationem*, Legibus adſtrictam, obtinere docet, quæ ad μονοκρατίαν referri non debeat: *num. 12.* indeque Imperium noſtrum *Ariſtocratiam* eſſe cenſet, ſeu *Collegium civium*, poteſtatis Reipublicæ Romanæ actu participum. *num. 2.* Debebat verò ille oſtendiſſe, Cæſarem tantum *Adminiſtratorem* eſſe: nec poterat *Regnum* limitatum ad *Ariſtocratiam* referri; non etiam protinus ſequebatur, Statûs exhinc, quòd exercendæ Majeſtati interveniant, ejusdem habendos eſſe participes. Et nimium inhæret verbis *Ariſtotelis*, cujus mentem & inſtitutum, (quod ille tenebat, dum *Civem* (*Democraticum*) definiret,) non attendit: quem in errorem quoque alii *poſt Paurmeiſterum* inciderunt, mirum putantes, quantum ingenii ad hanc de forma Reipubl. Roman. German. (quam proinde *Statum* eſſe volunt *Politicum Ariſtotelicum,*) & ad *conditionem Statuum* adferrent, ſi eos ad ſpeciem *Cives ejusmodi Ariſtotelici* redigerent. Nec enim inſtituta illa, ſive *Ariſtocratica*, ùt videntur *Paurmeiſtero*, ſive unà *Democratica* plura, quod deinceps *alii*, (qui propiùs *Ariſtotelem* penetrâſſe volebant,) *mixturam* quandam exhinc propinantes, aſſuebant, ad *ſummam Imperii* pertinent. Pugnantia quo-

que loquitur *H. in Præfatione ad Part. V.* des Neuen Nürnb. Wapenbuchs/ quando Imperium noſtrum Rempublicam *merè* feudalem, quæ in *Monarchiam* Legibus circumſcriptam deſinat, evincere ſatagit. Nec tamen hi omnes ab *Unitate* Reip. noſtræ recedunt. Non etiam alius quisquam inde recedere auſus eſt, exceptis *Peregrinis* nonnullis, (qui aliud agendò in eam ſententiam non quidem planè tranſierunt, ſed tamen in eandem pronos ſe eſſe oſtenderunt,) niſi quòd nuper admodùm in Inſtitutionibus Juris Publ. cordatè perſcribatur: *Eſſe Statûs Imperii Supremos in ſuo territorio; communis autem fœderis nomine, ob ſalutem totius Germaniæ, Cæſarem & Imperium agnoſcere, ac certis pactis ſe ſubmiſiſſe, adeoque vinculis teneri, quibus compages Imperii continetur, h. e. Legibus publicis, quæ ex conſenſu ipſorum conſtitutæ ac à Cæſare latæ ſint.* Hic nomina Cæſaris, Imperii, Legum latarum, & ſimulacra tantùm, reperias; ſed re ipsâ non niſi *Principes*, etiam in ratione *univerſæ* Germaniæ, ejusve Imperii, *ſummos*, ſaltim in corpore: non niſi *fœdus* commune, quod Imperium contineat: non niſi *pacta*, quæ vim omnem ex fœderatorum placito ſortiantur.

(n.) *Conſtitutumque Imperium voluêre.* Hactenùs dicta repræſentant *pericula*, quæ ex ſententiâ illa, *Corporis tantùm fœderati*, metuenda ſunt, *votumque* continent, ne unquam eò Status Imperii deflectat. Quæ nunc ſequuntur, *argumen-*

menta referunt, quibus *unam eſſe Rempublicam noſtram* firmari queat. Etenim ſub Imperio uno conſtitit à longinquis *initiis*, ſub quo & *perduravit* adeò, ut non poſſit oſtendi *ſpontanea* quædam *origo* illius, qualis eſt fœderati corporis. Hinc *Imperium* audit, *Regimen Imperiale*, *Cæſar*, *Reſpublica*; haud usquam Fœdus dicitur. *Legum* quoque recentisſimarum *verba* non tantùm, ſed & *conſequentia*, Rempublicam unam præferunt, nec cum hiſce pluralitas Rerumpublicarum ſtare poteſt. Idem tota Europa, Orbisque totus, ab antiquo agnoſcit, & Rempublicam noſtram ut unam reſpicit. quæ *Imperio*, non tantùm conventione, nitatur. Habet etiam Rom. Germ. Imperium *unius Civitatis* requiſita, habet *una* & *omnia* jura *Majeſtatis*, quæ ſemel & ſimul in univerſo exercentur: habet *Leges* unas, communes, univerſales, ad *ſubditos* quoque *Statuum*, horumque *Politiam, & beatitudinem* omnigenam civium, porrectas: habet *Comitia* una, de Imperii ſalute communi; ad quam unicè tendunt etiam Conventus & *Comitia particularia*. Habet *cenſus* & *collectarum* rationem unam. Proinde ſatis eſt, conſtare de *ſubjecto communi*, unius Majeſtatis, quicquid ſit de *proprio*, an hoc ipſum Cæſar ſolus, an juxta illum Status conſtituant. Neque etiam de Poteſtate Principum *in ſuis Territoriis* hic disquiritur: quanquam nec accuratè dici poſſit, quemlibet eorum in ſuo *Rempublicam* habere; ceu nec *civitates Imperiales* in rigore Reſpublicas rectè diceres, quippe *ſubalternas* omnes. Sanè fœderatum duntaxat habere non

licet,qui ratione non modò *bonorum*,ùt Vaſallus,(& tamen hic etiam arctiùs *Domino*,quàm fœderatus ſocio, obſtringitur,) ſed & *perſonæ* intuitu ab Imperatore & Imperio dependet, eamque *ſubjectionem homagio* religioſè profitetur; imò gloriam *Immedietatis* in eô ponit, quòd nulli alii quàm Cæſari & Imperio ſubjectus ſit. Nemo fœderatus ſocium qua talem, ùt *ſubditus Dominum*,reſpicit Nemo *Dignitates* ſuas,quantæ & quæcunq; fuerint,ab eo,ùt Statûs à Cæſare, nemo ſua *jura* omnia, *libertates* & *privilegia* à fœderato agnoſcit. Nemo *Legislatorem* ac *judicem* ſummum & univerſalem reveretur, ſuosve *ſubditos* ad eum recurrere patitur. Et cùm fœderatos tantùm *Jus commune* contineat, Statûs Imperii iisdem quoque Legibus *poſitivis*,& *Civili* ſeu *Majeſtaticô jure*, extrà ſe, aut ſingulos ſaltim, poſitô reguntur: nec *Legum* formulæ, conſtitutio, ordo, executio, rationem fœderis admittunt. Non etiam inſtar *pactitiorum* habent ſumma *judicia*; ſed Majeſtatica ſunt, & poteſtatis authenticæ ac propriæ: quæ *ſuâ jurisdictione*, haud quaquam dependente aut collatâ, nec conventionali nititur Non ferunt hanc Ordinationes Judiciorum,exercitæ Jurisdictionis ſeries, Proceſſuum formulæ, vigor & obſervantia continua Suſpecti verò recuſatio, aliquando audita, ſimilesve querimoniæ, non tollunt jurisdictionem Cæſaris nec imminuunt, ſed arguunt. Imò tanta eſt amplitudo ac poteſtas Summorum Imperii tribunalium atque Jurisdictionis Imperii, ut *jus* quoque *vitæ ac necis* contineat, Statûsque ſinguli eandem in

cau-

cauſis *criminalibus* agnoſcant ; nec ſi rei deprehendantur, ùt hoſtes & fœdifragi debellentur, ſed ut ſubditi, & ſubinde Majeſtatis rei, proſcribantur: quicquid ſit de modô proſcribendi ; ſaltim de re ipsâ conſtet, quòd Imperii jurisdictio eò valeat.

Invictum ſane hinc argumentum, & jure gentium, ipſaque naturali ratione munitum emergit: *In omni benè conſtitutâ Republica, de formâ & ſtatu Reipublicæ, nemini licere debet aliter loqui, quàm Leges publicæ loquuntur & decernunt.* Non poteſt vel hodie nominari Reſpublica, in qua hoc permiſſum aut impunitum ſit. Nemo autem negabit, opinor, Jura Imperii publica, de Imperio, ut de unâ Republicâ, loqui. Nam, cum nonnemine dicere, *Legiſlatorem Germanicum ſtatus Imperii*

imperitum, vana & inania verborum, non momenta rerum in Legibus loqui, ſine dubio flagitioſum fuerit. Cum præſertim non diſerta modo Legum verba, ſed multæ magnæque conſequentiæ inde deductæ, unitatem Reipublicæ evincant.

Ex Legibus Imperii eſt, quod Status omnes & ſinguli, non feudali tantum, ſed homagiali jurejurando Imperatori & Imperio devinciuntur, ſubditique ſunt. Sicut poſt alios, in recuſo nuper opere, demonſtrat *Dn Nicol. Myler ab* Ehrenbach *de Princip. & Statib. Imp. part. 3. cap. 93.* Talis autem aliqua obligatio, in fœdere inaudita eſt, & cum natura fœderis pugnat. Ex

Ex Legibus Imperii eſt, quod Imperator per modum Legis in univerſo Imperio valituræ, creat Nobiles, Barones, & cetera dignitatis eminentis jura confert. Quod Capiti fœderis alicujus attribuere, ubi Fœdus Reipublicæ opponitur, (o.) multis modis abſurdum eſt.

(o.) *Fœdus Reipublicæ opponitur.* Poſſe enim Cæſarem Statibus fœdere jungi, & quâ ratione poſſit? alibi diximus.

Ex Legibus Imperii, non repetemus, *Romani Imperii, & Cæſaris,* nunquam obliteranda, aut ad fœdus accommodanda nomina: & quæ de *proviſu & regimine Imperiali* ſignanter dicuntur. Quis Fœderatorum unquam (ex-

cutiatur tota hiſtoriæ univerſitas) ita potuit loqui, ad omnes fœderatos: Unſere und des Reichs Unterthanen? Quod in *Receſſibus, Imperii, Edictis, privilegiis*, ſolenne & ordinarium eſt.

Ex Legibus Imperii, Jurisdictio, ſive ſumma poteſtas Judiciaria Cæſari ita competit, ſicut Fœderato, utut eminenti, competere nequit. Poteſt quidem Jurisdictio, *jure pactitio* ad aliquem pertinere: &, *tanquam ad Ducem bellicum.* Sed hæc alterius generis ſunt. Nam Imperatori majeſtaticè eam convenire (certe hactenus & in iis partibus, unde exceptio (p.) in legem non eſt deducta) ex omnibus iis, quæ publicè

cè circa hanc rem, vel legibus conſtituta, vel formulis perſcripta, vel uſu, & obſervantiâ perpetui temporis firmata ſunt, intelligi poteſt. Nam ſi quid in certis caſibus querimoniæ interceſſit, id ad tollendum jus pertinere nequit. Sanè Fœderatorum uni, vel præcipuo jurisdictionem ita concedere exercendam, ſicut Imperatori in Imperio exercere, fas eſt, non fuit, non erit in exemplis; aut ſi verbo eſſet, re non eſſet; civitasque haberetur, quæ fœderis vocabulo abuteretur.

(p.) *Unde exceptio.* De Jurisdictione *Sacrâ* ſuo loco: ùt & num non in *cæteris* Jurisdictio, etiam in Camerâ Imperiali exercita, ſolius Cæſaris habenda ſit?

Verùm, non capit hic ſcriptu-

ræ modus, ut demonſtrationem hujus rei ampliorem ſuſcipiamus. Pergendum enim eſt, ad ſententias, quæ non improbabiles poſſunt haberi, ſi commodè explicentur.

CAP. III.

DE SENTENTIIS USITATIS, CELEBRIORIBUS, QUÆ HACTENUS VISÆ SUNT PLERISQUE NON IMPROBABILES.

PRæmittenda ſunt hic aliqua: inprimis illud: *Antiquos, cum de forma & ſtatu Reipublicæ agendum eſſet, ferè populariter loqui, neque ad* ἀκριβολογίαν *usque, nedum ad*

ad tricas deſcendere conſueviſſe. Cujus rei magnum ſive argumentum, ſive exemplum habemus in rebus Romanis. Nullæ ſunt vel uberius vel facundius deſcriptæ. Neque tamen curioſius quàm civilius deſcriptam Reipublicæ formam reperias. Dum res Romana ſub Regibus erat, regnum dicebatur; etiamſi alius regum adſtrictius, alius laxius habenas imperii moderaretur. Exactis regibus, quanquam in mixtam formam ſe reſpublica compoſuiſſet, tamen Scriptores alii, ariſtocratiam, alii politiam laudant, (q) prout prævalere illam iſtamve partem crediderunt. Atticos quoque Scriptores, Rempublicam ſuam modo

dò popularis imperii menſurâ, modo mixto optimatum & populi potentatu, taxare videas.

(q.) *Alii politiam laudant.* Sed tamen hi, poſt ejectos Reges, aliquandiu *Ariſtocratiam*, usque ad *Valerii Publicolæ* inſtituta, obtinuiſſe tradunt. Tum verò *Democratiam* ſucceſſiſſe, cujus faciem deſcribit breviter Lampadius *Part. I. §. 3. d. R. R. G.* & fuſiùs in *Inſt. Jur. Publ. Lib. I. c. 3. §. 5. ſeqq.* Kippingius. Beſoldus quoque in *Tract. d. Democrat. c. 2.* & *in Part. I. Jur. Publ. c. 2.* hanc ſententiam propugnat; eandemque fovet Hugo Grotius *Lib. I. de Jure B. & P. cap. 3. §. 19.* Scitè Bodinus *Lib. I. de Republ. f. 279.* in Magiſtratibus Imperium, in Senatu auctoritatem, in Populo ſummam Poteſtatem (ſaltim in extremâ provocatione,) conſpicuam fuiſſe. Nec ergò *Contarenus mixtam*, adeò tunc fuiſſe Rempubl., ex tribus formis, (eò ſcil. quòd in Conſulibus eorumque diviſo Imperio, aut in Dictatoribus, etiam Regium quid appareret,) aſſerere debuit. Imò ne quidem *mixta* fuerat *ex Ariſtocratia & Democratia*, quæ Bœcleri *b. l.* & *ad primordia Taciti*, eſt ſententia. Duravit autem *altera* hæc poſt Reges *Epocha*, *Libertatis*, ad ſtatum usque *tertium*, *Cæſarum*, quem *poſt prælium Actiacum* inchoant, per 479. annos. De formis *Græcarum Rerumpubl.* videnda ſunt, quæ ex veteribus obſervant *Meurſius*, *Sigonius*, *Emmius*, alii.

Super-

Superſtitioni affine eſt, quod nonnulli ſub prætextu Ariſtoteleæ ſapientiæ, quicquid ibi ſe non putant reperiſſe, ignorare malunt, quàm intelligere. Tradidit Ariſtoteles, plures regni ſpecies dari; & inter pleniſſimam monarchiam, & regnum Spartanum, veluti duo extrema, interjici alia: cujusmodi nominavit, non tanquam enumeraturus omnia, (quod nec facilè docentibus fuerit,) ſed ut exempla quædam poſiturus: Quare non audiendus eſſet, qui *oblato regno*, cujus exemplum & ſpecimen non extaret apud Ariſtotelem, (r.) negaret, in regni ſpeciebus id numerandum eſſe,

(r.) *Non extaret apud Ariſtotelem.*

Cujus tamen opus nec perfectum eſt, nec eò perſcriptum, ut prudentiæ civilis abſolutam doctrinam exhiberet; imò plura ex eo perierunt, quibus nunc deſtituimur. *v.* H. Conring. *Introd. ad Polit. Ariſtot.* Ad hæc *Regulæ* quidem Prudentiæ Civilis ſuppetunt, quæ tamen ad quaslibet digreſſiones Rerumpublicarum, & conditionem cujusque individualem, ſimpliciter applicare aut non licet; aut verò aptare & formare doctrinas illas ad objecti exigentiam oportet: quod non minùs in *Morali Philoſophiâ* uſuvenit.

Ita, mixtas dari Respublicas ex pluribus ſimplicibus diverſæ ſpeciei, apud eruditos obtinuit. Si quis tamen malit *Tacitum* ſequi, non omne quidem mixturæ genus negantem, ſed ad ſimplicem formam pleraque referentem potius; non eſt, quod valde cum eo arbitremur certandum. Quia videmus jam olim utriusque moris exempla invaluiſſe.

Non ſunt igitur tantopere repre-

prehendendi, *qui Monarchicum ſtatum ſeu formam Imperii Regiam adhuc agnoſcunt.* Cujus ſententiæ præcipuus propugnator *Reinkingius* (s.) ponitur. Quanquam is in hoc genere probari non poteſt, quod rationes in diſputando admiſit infirmas, alienas, longè petitas, aut prorſus falſas.

(s.) *Reinkingius Lib. I. d. R. S. & E. cl. 2. c. 2.* & paſſim. Ante illum poſt *Veteres* innumeros, *Arumæus* quoque, uti conſtat ex *Tom. I. Diſcurſ. J. Publ. 2.* item *Hortlederus Lib. I. c. 18. & Lib. III. c. 30. d. Cauſ. B. G.* Dehinc præ aliis *Schützius* in *Coll. Publ.*

De cetero non eſt levis momenti, quod tota actus publici facies, & plurimæ ejus formulæ; ad monarchici imperii conſuetudinem congruunt; neque elogia monarchia præcidunt. Quamvis

enim, poſt varia diſcrimina & disſidia in Imperio, Imperator mulſta promittat, per quæ Statuum ſecuritas à ſuſpicionibus vindicetur, & in tuto collocetur; imò, per quæ in partem & conſortium poteſtatis non paucis in rebus Ordines admittantur; non deſinit tamen eſſe Imperator, neque Imperatoriam auctoritatem dimiſit. *Romanis* ab initio *Romulus, ut libitum, imperitaverat*: cujus arbitria ſcilicet pro legibus erant. At *Servius Tullius ſanctor legum fuit, quibus etiam reges obtemperarent*: teſte *Tacito*. Nec minus tamen hic, quàm ille, Reges erant; & utriusque temporibus regnum Romæ appellabatur. Poſtea, Im-

pe-

peratores aliqui, *nil niſi ſenatu au-ctore ſe facturos*, etiam jurarunt. nec tamen ſtatus Reipublicæ mutabat nomen, (t.) aut pro Monarchiâ, Ariſtocratia dicebatur.

(t.) *Mutabat nomen.* Et quid nomen mutaretur? ubi reapſe Monarchia ſupererat. *Romulus* quidem *ùt libitum fuerat.* (Tacit. *3. Ann.26.*) i. e. non ex Legum præſcripto, ſed juxta placitum, cum Senatu initum, Romanis *imperavit;* ſupremô arbitriô ſibi reſervatô, ut tunc Patrum acta rata eſſent, quando ipſe eadem approbaret. Neque etiam *in privatis* aliqua Legislatio, ſed ab ipſo, priusquam Curiatæ Leges orirentur, initiò *omnia*, & dehinc etiam, ùt & à cæteris *Regibus*, pleraque *manu,* hoc eſt, nullis Legibus præeuntibus, arbitriô & poteſtate, ductum rationis ſequente, *gubernabantur. l. 2. §. 1. ſeqq. ff. de Orig. Jur.* Aſt *Servius Tullius* auctor *Legum* fuit, quibus (ùt *Tacitus* habet *d. l.*) *etiam Reges obtemperarent:* quatenùs vel ſtatum concernerent publicum, vel communia Regi cum civibus definirent. Sed inde nulla Monarchiæ labes. *Tarquinio* autem crimini datum eſt, quòd primus traditum à prioribus morem *Senatum* adſciſcendi ſolviſſet. Liv. *l. 49* Interjectâ dehinc Epochâ *Libertatis* (de quâ paulò antè,) *Principatus* apud Romanos *unius imperiò*, ſed *cum tempera-*

tantum poſſit, quantum Cæſar in Imperio, quocunque modo explicetur, multam de monarchia Cæſaris confeſſionem habet. Illorum quoque ſententia, qui ſtatuunt, *hodiernum Imperii ſtatum eſſe quidem monarchicum, ſed tamen Ariſtocratice quodammodo temperatum* (apud *Rümelin. diſſert. 3. ad A. B. §. 18. pag. 72.*) huc ſpectat ſive in his caſtris militat. Quo etiam nullo negotio pertrahi poteſt & pæne eadem eſt, (u.) altera: *Mixtum quidem eſſe ſtatum, in quo tamen Monarchia præponderet.* Quod cum *Arumæo*, *Carpzovius* (*de Leg. Reg. cap 13. ſect. 9. n. 11.*) & alii tuentur. A prævalente enim ſtatu, denominationem imponi, tralatitium eſt.

(u.) *Pæ-*

(u.) *Pæne eadem eſt.* Niſi quòd *hæc ipſa mixturam, illa temperamentum* (id eſt *adminiſtrationis*, ſive hæc per ſe talis fuerit & Legibus ſtabilita, ſive per accidens,) loquatur, quod cum *forma ſimplici* conſiſtere poteſt: idque temperamentum in Republ. R. G. agnovit H. *Vultejus*, cùm G. *Antonii*, uterque *Haſſiæ* JCti, mixturam vellet. *vid.* utriusque Velitationes *ap.* Goldaſt. *Part. XIII. Politic. Imperial. p.623. ſeqq.* Utiq; vix dantur actu *ſimplices* Respublicæ, niſi aut temperatæ, aut vitioſæ ſeu corruptæ. Sub *temperamentis* autem ſimulacra etiam continentur, quæ pro jure Reipublicæ, tum ab imperantibus tum à parentibus, diversò *utrinque* inſtitutò, venditari ſolent. Qui verò *mixtas* dari poſſe Respublicas malè negant, ùt *Slüterus, Stamlerus* & alii, illis Cæſari Monarchiam asſerere facilius eſt,

Et, quando vocabulis & definitionibus Philoſophorum uti, in conſuetudinem ceſſit, neque prærogativa Cæſarea monarchicis juribus prægnans, negari poteſt, Libertas autem Statuum in partem curarum & regiminis aſſumta magis magisque exſplenduit; *medius*

dius inter Monarchiam & Ariſtocratiam, & ex utraque mixtus ſtatus pleriſque placuit: (x.) *Limnæo* inprimis latè hanc ſententiam propugnante. Hic fortaſſe ſubſiſtendum erat. Curioſius enim, quàm utilius quæri exiſtimaveris: *utrum in hac mixturâ, Monarchia, an Ariſtocratia prævaleat.* Si autem omninò, qua ducunt hi diſputatores, ſequi placet, facile contra *Limnæum* demonſtraveris; Monarchiam vel ex eo prævalere, quod Status ſoli absquè Imperatore, in univerſo imperio, & ſumma Republica, nihil majeſtaticè agunt conſtituuntque: Cæſar autem omnino hoc facit, & ſolus in multis majeſtatice agendi

& decernendi jus habet. Nam, qui Imperatorem nihil aliud, quàm *Adminiſtratorem Imperii*, & in Comitiis, *Directorem* tantum *Comitiorum*, (y.) non verentur docere, in Leges Imperii fundamentales & majeſtatem Imperatoris palam injurii ſunt. Sed de his diſputare, hujus inſtituti limites egreditur.

(x.) *Pleriſque placuit.* Et ipſi placet *Bœclero*, quando in ſuperioribus: *mixta* ad *ſimplicem formam* referenda, nec *tantoperè* reprehendendos eſſe, ait, qui *Monarchicum ſtatum* adhuc agnoſcunt. *Faciem, formulas, elogia ad conſuetudinem ejus* congruere. Cæſarem verò *in partem & conſortium poteſtatis* Ordines admittere; in quibus tamen *authoritatem Imperatoriam* non dimiſerit. *Nomen* Regni à *ſtatu prævalente* ſervandum. *Prærogativam* Cæſaream *Monarchicis juribus* prægnantem eſſe, &c. Idem ad *Daniel.* Otton. *c. 7. pag. 20. quòd mixtum ſit Imperium*, inquit, *veram eſſe ſententiam*. Junge *ibid. c. 9. p. 46. ſeq.* ubi etiam *pleraq;* cum Ordinibus *communia*

nia eſſe tradit. Urget quoque hanc ſententiam *Herm.* Conringius, *in Diſſ. d. Negot. Convent. Imp. th.62.* item *de Comitiis Imp. th.5. 24. & paſſim.* atque in *Diſſ. de Capitul. th.53.* ait: *aut oportere nos ſtatuere, Rempublicam noſtram mixtam eſſe, ubi ſumma poteſtas penes unò plures vel diviſim vel indiviſim etiam, quamvis diverſô modô atque in ſimplicibus, ſit: aut quòd noſtrum Imperium ſit quoddam Corpus civile plurium inæqualium, in quò unus Dignitate & Autoritate præ reliquis emineat, reliquorum etiam Ordinum alius præ alio ſuis gaudeat prærogativis, penes univerſos autem exiſtat τὸ κύριον.* Sed ita, licèt imperioſus, tamen varius eſt, neque ſibi conſtat *Conringius.* Cæterum triſtiſſima eſt *mixturæ* ſententia, in quâ tamen ſi quis Monarchiam *fingere* velit, (ſic loquuntur,) Aulam hunc Reipublicæ præferre, ex conſortibus Imperii adjutores, ex imperantibus Magiſtratûs, ex novis antiqua facere, dicunt. Quicquid verò ſit de veritate *Mixturæ* illius, quam ex Legibus Imperii fruſtrà quis aſſerat, *Bœclerus* ſanè, in mixtura illa *Monarchiam prævalere*, exhinc non ſatis exactê probat, quoniam ſolus Cæſar in multis Majeſtaticê decernat, quod in nullô poſſint absque eo, Ariſtocraticè ſcil. concurrente, ùt intelligi poteſt, ac ex ſuâ hypotheſi, (cùm aliàs non poſſet dari in Statibus, ſinê Cæſare nil valentibus, Ariſtocratia,) debet etiam, Statùs Imperii. Nam ita non erit unquam Status aliquis mixtus ex Monarchiâ aliâque Reipubl. formâ, ubi Monarchia non prævaleat. Quin potiùs ad præſtantiam Jurium, nec adeò numerum,

ſed ad pondus eorum, quæ vel Monarchicè vel Ariſtocraticè exercentur, reſpiciendum fuerat; niſi tunc ſibi metuiſſet *Bœclerus*, ne in *Limnæi* ſententiam (quòd Ariſtocratia prædominetur, *Lib. I. Jur. Publ. c. X. n. 12. & in Add. prior. p. 75. ſeqq.*) pertranſire neceſſe haberet: ad quod induci nolebat ille, qui tantoperè ſibi *Monarchiam* Cæſaris, ſaltim ex nomine & prævalentiâ, conſervâſſe videbatur. Illud verò contrà *Limnæum* efficaciùs intorqueri poterat, quòd etiam in his omnibus, in quibus *Status* interveniunt, quæ ferè ſunt, in quibus *Reipublicæ momentum præcipuè* conſtituitur, *diviſâ* etiam & *eminenti ratione* Cæſar, non junctim & indiviſim, (ceu aliquis ex Proceribus,) accedat; nec tantùm, ùt Director Optimatum, Imperii proſit negotiis: quòdque Imperii corpus, quà *Status* tantùm notat, nil quicquam poſſit, quod ſingulos obliget, nullumque Jus Majeſtatis Ordinibus ſeorſim conſideratis, ſaltim non plenè, abſolutè aut independenter competat; multòque minùs collectim ſumpti omnes Imperatori quid præcipere queant: adeòque corpus quoddam Univerſitatis non ſit in ratione Imperii, eô ipsô quod haud unquam ſeparatum ſit. Denique quòd Imperator Corpori illi, ſeu Statibus, pactione tantùm, ſalvâ Majeſtate, obligetur. Proinde minùs quidem impingunt, qui Aſſerere Ariſtocratiam in Ordinibus non audent, ſed quòd tantùm jura ipſorum *ex naturâ Ariſtocratiæ quid participent.* (Sic enim propiùs ad Ariſtocratiam ſibi acceſſiſſe, ipſumque *Statum* attigiſſe videbantur, ſecùs atque illi, qui duntaxat tem-

temperamentum quoddam adminiſtrationis admittebant.) Sed tamen & hi nil definiunt, neque adeò Jurisprudentiæ ſubveniunt, quæ ſi certis non nitatur principiis, multas dehinc concluſiones in rem publicam, æquè incertas, vagè exerrantes, ipſique capiti membrisve pariter nocivas emittit. Num verò *Electoris Moguntini* Dictio, ſicut eam Sleidanus *Lib. I.* conſignat, negotium conficit? *Ad Monarchiam animi fortitudo ſpectat: nobis autem inprimis Ariſtocratia retinenda eſt.* Num & *Mauritii Electoris Saxonis? apud* Eundem *Lib. XXIV. & XXV.* cui *Carolus* dicitur attentare, ut *Monarchiam*, diu cogitatam introduceret. Vix quisquam credat, Moguntinum aut Saxonem ſibi tantum authoritas ſumere, ut unâ dictione Statum Imperii definiant: & *Sleidanus* Monarchiæ nomine, pro ratione illorum temporum, (ùt *Hortlederus* habet *in not. ad n. 2. c. IV. Lib. V. de C. B. G.*) tyrannicum & injuſtum dominatum, ſeu quod mitius fuerit, *Monarchiam abſolutam,* intelligit, quam in *Carolo Hiſpano* metuere poterant Electores; quibus inprimis *modus exercendi Majeſtatem* Germanici Imperii conſervandus erat. Nec aliter *Mauritius* cum fœderatis: qui *abuſum Monarchiæ* innuebant, (*v. Hortled. d. l.*) ex ſucceſſu armorum *Caroli* in *Bello Smalcaldico*, niſi maturè eidem occurreretur, metuendum: ita & *Henricus Rex Galliæ, ap.* Eund. *Lib. V. cap. 3. n. 7.* daraus nichts gewiſſers folgen könnte / dann daß eine Monarchie dem Käyſer/und dem Hauß Oeſtreich/ erbauet würde.

(y.) *Directorem tantùm Comitiorum.* Iſtud Limnæus *l. X. n. 36.* (qui reſipuit *in* Add. poſt. *p. 164.*) Hoc Hippolithus à Lapide, *P. 1. c. 4. de R. S. ſect. 1. n. 6.* attulerant. Sicut verò *adminiſtratio* Cæſaris (quam ipſe loquitur R. A. 1559. *pr.*) eſſentialis eſt, atque ex poteſtate propriâ immediatè producta: non etiam accidentalis ſeu dependens, quam *Limnæus* intellexerat. Eſſentiale enim eſt, quod extrà ſe cauſam aliam adminiſtrationis non habet: Ita Comitiorum ratio non patitur, ut cum *Lapideo* Cæſarem *Directorem* tantùm Comitiorum, & ab Ordinibus concluſorum Executorem, imò Imperii Miniſtrum, & orbum potentiæ *nomen*, dicere liceat.

Supereſt *DN. Ludolphi Hugonis* ſententia, qui in hac quæſtione cautè, ſobriè, eruditèque inceſſit, conſcripto nobili commentario, *de Statu Regionum Germaniæ & regimine Principum, ſummæ Imperii Reipublicæ æmulo.* Iterari & augeri editionem, è Republica crediderim. Hic diſtincta videbis,

bis, quæ vulgo confunduntur; explicata, quæ intricantur. Ita, autem ſe comparaſſe videtur, ut, ſive in Republicâ Imperii, *Monarchiam declarare*, ſive *mixtum ex Monarchia & Ariſtocratia ſtatum probare* velis, *non ſis habiturus eum adverſarium*, quamvis lectorem, captum viri doctrinâ & judicio, nunquam ſatiari, & ſemper aliquid ultra expetere fas eſt. (z.)

(z.) *Expetere fas eſt.* Nil inde ſatietatis, ſi dicturus ſententiam in generalibus, implicitis & ambiguis ſubſiſtat, ſatis ſecurus ſuæ, id eſt, indefinitæ ſententiæ. Dicam noviter, ſed verè dicam, non ex his, quæ *facti* ſunt, (quod nec fieri debet, Bœcler. *Lib. III. Inſt. Pol. c. 8.*) ſed firmiter dicam, ex *Legibus* fundamentalibus, & dilucidè: quòd in Imperio *Germanico* Majeſtatis *Monarchicæ* ſubjectum *proprium* detur, quod eſt *Cæſar*; & *commune*, quod Imperii Ordines ſeu *Statûs* conſtituunt. Enimverò Majeſtas, virtualiter *univerſi populi* voluntatem & poteſtatem am-

bitu ſuo continet: & licèt *quà talis* eſt, ſolùm reſideat in Republica ex parte *Imperantis*, tamen hoc ſolùm quoad ſubjectum *proprium* obtinet. Quà verò Majeſtas, ſive ſummum rerum arbitrium, activitatem notat *populi*, quam ergà *alias* exſerit *Reſpublicas* in ſocietate Gentium, aut quà vult *ſingulos* regi in Civitate ſuâ, (quô ipsô *univerſalis* eſt, ac in vim Imperii *poteſtatisque* reſolvitur, quam Principi *unicè* & quidem *abdicativè*, nullâ ſibi parte Poteſtatis reſervatâ, (*pr.* Capitul. *Leopold.*) detulit; adeò ut ne quidem in ordine *fundandi* penes populum *Majeſtatis* quid remaneat: (cùm in ſtatu Monarchico Majeſtas illa, quam *realem* dicunt, nec *ſuperſtite* Rege obtineat, neque *Interregni* tempore, quo liber Populus ſolummodò curam pactitiam jurium, aliàs ad Majeſtatem relatorum, gerit:) Sic per totam Rempubl, ſuô modò diffunditur, aut ſaltim ei imputatur. Hinc cum juxta Cæſarem Status univerſi *populum Germanicum repræſentent*, ideò quoad ea, quæ *voluntatis* ſunt, cumprimis ubi ad Imperii vires & *potentiam* negotium pertinet, eorum quoque mentio poſt Caput in Imperio noſtro hâc formulâ: (quæ quidem non ſemper in voce illâ: Reich/ Imperii Statûs, ſed Imperium deſignat ejusque jura, quod Cæſar tenet:) injicitur, der Käyſer und das Reich: tum quòd liberè ab antiquo Regi ſeu Imperatori ſuo Majeſtatem detulerint: (eſt enim Majeſtas in fieri omninò à populo:) adeòque Cæſaris poteſtas licèt *ſumma* fuerit, non tamen, & ne quidem in *Reſervatis*, *abſoluta* ſit: tum quòd

to-

totam quidem, etiam quà *Jus Sacrorum*, (de quo *alibi* diſtinctiùs,) habeat Majeſtatem, ſeu *plenitudinem* poteſtatis, indiviſim & in ſolidum; attamen *potentiâ*, (quam ex ratione Imperii poteſtas Cæſaris actuat,) & vires Imperii in univerſum penes Statûs (quanquam ab *Imperio* ſeu poteſtate ſumma, quam Imperator tenet, cum *juribus* cæteris, *recognitæ*,) reſideant: nullô aliô ſimili exemplô exiſtente in universô terrarum orbe. Nam & ipſi Statûs ſinguli, juxta eminentia illa *Libertatis* atque *Dignitatis*, quibus aliorum Regnorum Ordine longiùs poſt ſe relinquunt; axiomata, in *Regimine ſubalterno*, terras ſuas non ùt Magiſtratûs, ſed *perpetuô & patrimoniali* jure regunt: unde profluit, quòd de ſummâ Reipublicæ nunc quidem illi tantùm *conſultent*, eorumque *conſenſum* Cæſar, dum præcipua Majeſtatis ſuæ jura *exercet*, tanquam *conditionem ſinè quà non*, adhibere *ex pacto* (agnito etiam in *Art. VIII. Inſtr. Pac.*) teneatur, qui ejusmodi *Superioritate territoriali* gaudent: ſicut latiùs im Bedencken *ad Herdenum* expoſitum eſt. Et quoniam Imperii Statûs reperiuntur, qui *viribus Regiis* inſtructi, iisque præcellentiâ *Dignitatis* proximi ſunt, hinc illi in actu ſecundô, (cæteri Statûs quilibet in actu primô,) inter Gentes, quoad ea, quæ *exteriùs* gerenda ſunt, velut bellis, fœderibus, Legationibus, *Potentatu* pollent: quô tamen, ad *Imperium* relati, non aliter, quàm ex fide & religione illi debitâ, uti poſſunt. *Discrimina* reliqua inter *Statûs* eorumve *Collegia*, quæ Regiminis exercendi modum attinent, ex parte *ipſo-*

Cujus tamen opus nec perfectum eſt, nec eò perſcriptum, ut prudentiæ civilis abſolutam doctrinam exhiberet; imò plura ex eo perierunt, quibus nunc deſtituimur. *v.* H. Conring. *Introd. ad Polit. Ariſtot.* Ad hæc *Regulæ* quidem Prudentiæ Civilis ſuppetunt, quæ tamen ad quaslibet digreſſiones Rerumpublicarum, & conditionem cujusque individualem, ſimpliciter applicare aut non licet; aut verò aptare & formare doctrinas illas ad objecti exigentiam oportet; quod non minùs in *Morali Philoſophiâ* uſuvenit.

Ita, mixtas dari Respublicas ex pluribus ſimplicibus diverſæ ſpeciei, apud eruditos obtinuit. Si quis tamen malit *Tacitum* ſequi, non omne quidem mixturæ genus negantem, ſed ad ſimplicem formam pleraque referentem potius; non eſt, quod valde cum eo arbitremur certandum. Quia videmus jam olim utriusque moris exempla invaluiſſe.

Non ſunt igitur tantopere repre-

prehendendi, *qui Monarchicum ſtatum ſeu formam Imperii Regiam adhuc agnoſcunt.* Cujus ſententiæ præcipuus propugnator *Reinkingius* (s.) ponitur. Quanquam is in hoc genere probari non poteſt, quod rationes in diſputando admiſit infirmas, alienas, longè petitas, aut prorſus falſas.

(s.) *Reinkingius Lib. I. d. R. S. & E. cl. 2. c. 2.* & paſſim. Ante illum poſt *Veteres* innumeros, *Arumæus* quoque, uti conſtat ex *Tom. I. Diſcurſ. J. Publ. 2.* item *Hortlederus Lib. I. c. 18. & Lib. III. c. 30. d. Cauſ. B. G.* Dehinc præ aliis *Schützius* in *Coll. Publ.*

De cetero non eſt levis momenti, quod tota actus publici facies, & plurimæ ejus formulæ; ad monarchici imperii conſuetudinem congruunt; neque elogia monarchia præcidunt. Quamvis

enim, poſt varia diſcrimina & diſſidia in Imperio, Imperator multa promittat, per quæ Statuum ſecuritas à ſuſpicionibus vindicetur, & in tuto collocetur; imò, per quæ in partem & conſortium poteſtatis non paucis in rebus Ordines admittantur; non deſinit tamen eſſe Imperator, neque Imperatoriam auctoritatem dimiſit. *Romanis* ab initio *Romulus, ut libitum, imperitaverat*: cujus arbitria ſcilicet pro legibus erant. At *Servius Tullius ſanctor legum fuit, quibus etiam reges obtemperarent*: teſte *Tacito*. Nec minus tamen hic, quàm ille, Reges erant; & utriusque temporibus regnum Romæ appellabatur. Poſtea, Impe-

peratores aliqui, *nil niſi ſenatu auctore ſe facturos*, etiam jurarunt. nec tamen ſtatus Reipublicæ mutabat nomen, (t.) aut pro Monarchiâ, Ariſtocratia dicebatur.

(t.) *Mutabat nomen.* Et quid nomen mutaretur? ubi reapſe Monarchia ſupererat. *Romulus* quidem *ùt libitum fuerat.* (Tacit. 3. *Ann.* 26.) i. e. non ex Legum præſcripto, ſed juxta placitum, cum Senatu initum, Romanis *imperavit*; ſupremô arbitriô ſibi reſervatô, ut tunc Patrum acta rata eſſent, quando ipſe eadem approbaret. Neque etiam *in privatis* aliqua Legiſlatio, ſed ab ipſo, priusquam Curiatæ Leges orirentur, initiò *omnia*, & dehinc etiam, ùt & à cæteris *Regibus*, pleraque *manu*, hoc eſt, nullis Legibus præeuntibus, arbitriô & poteſtate, ductum rationis ſequente, *gubernabantur. l.* 2. §. 1. *ſeqq. ff. de Orig. Jur.* Aſt *Servius Tullius* auctor *Legum* fuit, quibus (ùt *Tacitus* habet *d. l.*) *etiam Reges obtemperarent:* quatenùs vel ſtatum concernerent publicum, vel communia Regi cum civibus definirent. Sed inde nulla Monarchiæ labes. *Tarquinio* autem crimini datum eſt, quòd primus traditum à prioribus morem *Senatum* adſciſcendi ſolviſſet. Liv. *l.* 49 Interjectâ dehinc Epochâ *Libertatis* (de quâ paulò antè,) *Principatus* apud Romanos *unius imperiô*, ſed *cum temperamen-*

tantum poſſit, quantum Cæſar in Imperio, quocunque modo explicetur, multam de monarchia Cæſaris confeſſionem habet. Illorum quoque ſententia, qui ſtatuunt, *hodiernum Imperii ſtatum eſſe quidem monarchicum, ſed tamen Ariſtocratice quodammodo temperatum* (apud *Rümelin. diſſert. 3. ad A. B. §. 18. pag. 72.*) huc ſpectat ſive in his caſtris militat. Quo etiam nullo negotio pertrahi poteſt & pæne eadem eſt, (u.) altera: *Mixtum quidem eſſe ſtatum, in quo tamen Monarchia præponderet*. Quod cum *Arumæo*, *Carpzovius* (*de Leg. Reg. cap 13. ſect. 9. n. 11.*) & alii tuentur. A prævalente enim ſtatu, denominationem imponi, tralatitium eſt.

(u.) *Pæ-*

(u.) *Pæne eadem eſt.* Niſi quòd *hæc ipſa mixturam, illa temperamentum* (id eſt *adminiſtrationis*, ſive hæc per ſe talis fuerit & Legibus ſtabilita, ſive per accidens,) loquatur, quod cum *forma ſimplici* conſiſtere poteſt: idque temperamentum in Republ. R. G. agnovit H. *Vultejus*, cùm G. *Antonii*, uterque *Haſſiæ* JCti, mixturam vellet. *vid.* utriusque Velitationes *ap.* Goldaſt. *Part. XIII. Politic. Imperial. p. 623. ſeqq.* Utiq; vix dantur actu *ſimplices* Respublicæ, niſi aut temperatæ, aut vitioſæ ſeu corruptæ. Sub *temperamentis* autem ſimulacra etiam continentur, quæ pro jure Reipublicæ, tum ab imperantibus tum à parentibus, diversò *utrinque* inſtitutò, venditari ſolent. Qui verò *mixtas* dari poſſe Respublicas malè negant, ùt *Slüterus, Stamlerus* & alii, illis Cæſari Monarchiam asſerere facilius eſt,

Et, quando vocabulis & definitionibus Philoſophorum uti, in conſuetudinem ceſſit, neque prærogativa Cæſarea monarchicis juribus prægnans, negari poteſt, Libertas autem Statuum in partem curarum & regiminis aſſumta magis magisque exſplenduit; *medius*

dius inter Monarchiam & Ariſto-cratiam, & ex utraque mixtus ſta-tus plerisque placuit: (x.) *Limnæo* inprimis latè hanc ſententiam propugnante. Hic fortaſſe ſubſi-ſtendum erat. Curioſius enim, quàm utilius quæri exiſtimaveris: *utrum in hac mixturâ, Monarchia, an Ariſtocratia prævaleat.* Si au-tem omninò, qua ducunt hi di-ſputatores, ſequi placet, facile contra *Limnæum* demonſtraveris; Monarchiam vel ex eo prævale-re, quod Status ſoli absque Impe-ratore, in univerſo imperio, & ſumma Republica, nihil majeſta-ticè agunt conſtituuntque: Cæ-ſar autem omnino hoc facit, & ſo-lus in multis majeſtatice agendi

& decernendi jus habet. Nam, qui Imperatorem nihil aliud, quàm *Adminiſtratorem Imperii*, & in Comitiis, *Directorem* tantum *Comitiorum*, (y.) non verentur docere, in Leges Imperii fundamentales & majeſtatem Imperatoris palam injurii ſunt. Sed de his diſputare, hujus inſtituti limites egreditur.

(x.) *Pleriſque placuit.* Et ipſi placet *Bœclero*, quando in ſuperioribus: *mixta* ad *ſimplicem formam* referenda, nec *tantoperè* reprehendendos eſſe, ait, qui *Monarchicum ſtatum* adhuc agnoſcunt. *Faciem, formulas, elogia ad conſuetudinem ejus* congruere. Cæſarem verò *in partem & conſortium poteſtatis* Ordines admittere; in quibus tamen *authoritatem Imperatoriam* non dimiſerit. *Nomen* Regni à *ſtatu prævalente* ſervandum. *Prærogativam* Cæſaream *Monarchicis juribus* prægnantem eſſe, &c. Idem ad *Daniel.* Otton *c. 7. pag. 20. quòd mixtum ſit Imperium*, inquit, *veram eſſe ſententiam.* Junge *ibid. c. 9. p. 46. ſeq.* ubi etiam *pleraq;* cum Ordinibus *communia*

nia eſſe tradit. Urget quoque hanc ſententiam *Herm.* Conringius, *in Diſſ. d. Negot. Convent. Imp. th.62.* item *de Comitiis Imp. th.5. 24. & paſſim.* atque in *Diſſ. de Capitul. th.53.* ait: *aut oportere nos ſtatuere, Rempublicam noſtram mixtam eſſe, ubi ſumma poteſtas penes unô plures vel diviſim vel indiviſim etiam, quamvis diversô modò atque in ſimplicibus, ſit: aut quòd noſtrum Imperium ſit quoddam Corpus civile plurium inæqualium, in quò unus Dignitate & Authoritate præ reliquis emineat, reliquorum etiam Ordinum alius præ alio ſuis gaudeat prærogativis, penes univerſos autem exiſtat τὸ κύριον.* Sed ita, licèt imperioſus, tamen varius eſt, neque ſibi conſtat *Conringius.* Cæterum tritisſima eſt *mixturæ* ſententia, in quâ tamen ſi quis Monarchiam *fingere* velit, (ſic loquuntur,) Aulam hunc Reipublicæ præferre, ex conſortibus Imperii adjutores, ex imperantibus Magiſtratûs, ex novis antiqua facere, dicunt. Quicquid verò ſit de veritate *Mixturæ* illius, quam ex Legibus Imperii fruſtrà quis aſſerat, *Bœclerus* ſanè, in mixtura illa *Monarchiam prævalere*, exhinc non ſatis exactê probat, quoniam ſolus Cæſar in multis Majeſtaticê decernat, quod in nullô posſint absque eo, Ariſtocraticè ſcil. concurrente, ùt intelligi poteſt, ac ex ſuâ hypotheſi, (cùm aliàs non poſſet darì in Statibus, ſinê Cæſare nil valentibus, Ariſtocratia,) debet etiam, Statûs Imperii. Nam ita non erit unquam Status aliquis mixtus ex Monarchiâ aliâque Reipubl. formâ, ubi Monarchia non prævaleat. Quin potiùs ad præſtantiam Jurium, nec adeò numerum,

 ſed

ſed ad pondus eorum, quæ vel Monarchicè vel Ariſtocraticè exercentur, reſpiciendum fuerat; niſi tunc ſibi metuiſſet *Bœclerus*, ne in *Limnæi* ſententiam (quòd Ariſtocratia prædominetur, *Lib. I. Jur. Publ. c. X. n. 12. & in Add. prior. p. 75. ſeqq.*) pertranſire neceſſe haberet: ad quod induci nolebat ille, qui tantoperè ſibi *Monarchiam* Cæſaris, ſaltim ex nomine & prævalentiâ, conſervâſſe videbatur. Illud verò contrà *Limnæum* efficaciùs intorqueri poterat, quòd etiam in his omnibus, in quibus *Status* interveniunt, quæ ferè ſunt, in quibus *Reipublicæ momentum præcipuè* conſtituitur, *diviſâ* etiam & *eminenti ratione* Cæſar, non junctim & indiviſim, (ceu aliquis ex Proceribus,) accedat; nec tantùm, ùt Director Optimatum, Imperii proſit negotiis: quòdque Imperii corpus, quà *Status* tantùm notat, nil quicquam poſſit, quod ſingulos obliget, nullumque Jus Majeſtatis Ordinibus ſeorſim conſideratis, ſaltim non plenè, abſolutè aut independenter competat; multòque minùs collectim ſumpti omnes Imperatori quid præcipere queant: adeòque corpus quoddam Univerſitatis non ſit in ratione Imperii, eô ipsô quod haud unquam ſeparatum ſit. Denique quòd Imperator Corpori illi, ſeu Statibus, pactione tantùm, ſalvâ Majeſtate obligetur. Proinde minùs quidem impingunt, qui Aſſerere Ariſtocratiam in Ordinibus non audent, ſed quòd tantùm jura ipſorum *ex naturâ Ariſtocratiæ quid participent.* (Sic enim propiùs ad Ariſtocratiam ſibi accesſiſſe, ipſumque *Statum* attigiſſe videbantur, ſecùs atque illi, qui duntaxat

tem-

temperamentum quoddam adminiſtrationis admittebant.) Sed tamen & hi nil definiunt, neque adeò Jurisprudentiæ ſubveniunt, quæ ſi certis non nitatur principiis, multas dehinc concluſiones in rem publicam, æquè incertas, vagè exerrantes, ipſique capiti membrisve pariter nocivas emittit. Num verò *Electoris Moguntini* Dictio, ſicut eam Sleidanus *Lib. I.* conſignat, negotium conficit? *Ad Monarchiam animi fortitudo ſpectat: nobis autem inprimis Ariſtocratia retinenda eſt.* Num & *Mauritii Electoris Saxonis?* *apud* Eundem *Lib. XXIV. & XXV.* cui *Carolus* dicitur attentare, ut *Monarchiam*, diu cogitatam introduceret. Vix quisquam credat, Moguntinum aut Saxonem ſibi tantum authoritas ſumere, ut unâ dictione Statum Imperii definiant: & *Sleidanus* Monarchiæ nomine, pro ratione illorum temporum, (ùt *Hortlederus* habet *in not. ad n. 2. c. IV. Lib. V. de C. B. G.*) tyrannicum & injuſtum dominatum, ſeu quod mitius fuerit, *Monarchiam abſolutam*, intelligit, quam in *Carolo Hiſpano* metuere poterant Electores; quibus inprimis *modus exercendi Majeſtatem* Germanici Imperii conſervandus erat. Nec aliter *Mauritius* cum fœderatis: qui *abuſum Monarchiæ* innuebant, (*v. Hortled. d. l.*) ex ſucceſſu armorum *Caroli* in *Bello Smalcaldico*, niſi maturè eidem occurreretur, metuendum: ita & *Henricus Rex Galliæ, ap.* Eund. *Lib. V. cap. 3. n. 7.* daraus nichts gewiſſers folgen könnte / dann daß eine Monarchie dem Käyſer / und dem Hauß Oeſtreich / erbauet würde.

(y.) *Directorem tantùm Comitiorum.* Iſtud Limnæus *l. X. n. 36.* (qui reſipuit *in* Add. poſt. *p. 164.*) Hoc Hippolithus à Lapide, *P. 1. c. 4. de R. S. ſect. 1. n. 6.* attulerant. Sicut verò *adminiſtratio* Cæſaris (quam ipſe loquitur R. A. 1559. *pr.*) eſſentialis eſt, atque ex poteſtate propriâ immediatè producta: non etiam accidentalis ſeu dependens, quam *Limnæus* intellexerat. Eſſentiale enim eſt, quod extrà ſe cauſam aliam adminiſtrationis non habet: Ita Comitiorum ratio non patitur, ut cum *Lapideo* Cæſarem *Directorem* tantùm Comitiorum, & ab Ordinibus concluſorum Executorem, imò Imperii Miniſtrum, & orbum potentiæ *nomen*, dicere liceat.

Supereſt *DN. Ludolphi Hugonis* ſententia, qui in hac quæſtione cautè, ſobriè, eruditèque inceſſit, conſcripto uobili commentario, *de Statu Regionum Germaniæ & regimine Principum, ſummæ Imperii Reipublicæ æmulo.* Iterari & augeri editionem, è Republica crediderim. Hic diſtincta videbis,

bis, quæ vulgo confunduntur; explicata, quæ intricantur. Ita, autem ſe comparaſſe videtur, ut, ſive in Republicâ Imperii, *Monarchiam declarare*, ſive *mixtum ex Monarchia & Ariſtocratia ſtatum probare* velis, *non ſis habiturus eum adverſarium*, quamvis lectorem, captum viri doctrinâ & judicio, nunquam ſatiari, & ſemper aliquid ultra expetere fas eſt. (z.)

(z.) *Expetere fas eſt.* Nil inde ſatietatis, ſi dicturus ſententiam in generalibus, implicitis & ambiguis ſubſiſtat, ſatis ſecurus ſuæ, id eſt, indefinitæ ſententiæ. Dicam noviter, ſed verè dicam, non ex his, quæ *facti* ſunt, (quod nec fieri debet, Bœcler. *Lib. III. Inſt. Pol. c. 8.*) ſed firmiter dicam, ex *Legibus* fundamentalibus, & dilucidè: quòd in Imperio *Germanico* Majeſtatis *Monarchicæ* ſubjectum *proprium* detur, quod eſt *Cæſar*; & *commune*, quòd Imperii Ordines ſeu *Status* conſtituunt Enimverò Majeſtas, virtualiter *univerſi populi* voluntatem & poteſtatem ambi-

totam quidem, etiam quà *Jus Sacrorum*, (de quo *alibi* diſtinctiùs,) habeat Majeſtatem, ſeu *plenitudinem* poteſtatis, indiviſim & in ſolidum; attamen *potentia*, (quam ex ratione Imperii poteſtas Cæſaris actuat,) & vires Imperii in univerſum penes Statûs (quanquam ab *Imperio* ſeu poteſtate ſumma, quam Imperator tenet, cum *juribus* cæteris, *recognita*,) reſideant: nullò aliò ſimili exemplò exiſtente in universò terrarum orbe. Nam & ipſi Statûs ſinguli, juxta eminentia illa *Libertatis* atque *Dignitatis*, quibus aliorum Regnorum Ordine longiùs poſt ſe relinquunt; axiomata, in *Regimine ſubalterno*, terras ſuas non ùt Magiſtratûs, ſed *perpetuò & patrimoniali* jure regunt: unde profluit, quòd de ſummâ Reipublicæ nunc quidem illi tantùm *conſultent*, eorumque *conſenſum* Cæſar, dum præcipua Majeſtatis ſuæ jura *exercet*, tanquam *conditionem ſinè quà non*, adhibere *ex pacto* (agnito etiam in *Art. VIII. Inſtr. Pac.*) teneatur, qui ejusmodi *Superioritate territoriali* gaudent: ſicut latiùs im Bedencken *ad Herdenum* expoſitum eſt. Et quoniam Imperii Statûs reperiuntur, qui *viribus Regiis* inſtructi, iisque præcellentiâ *Dignitatis* proximi ſunt, hinc illi in actu ſecundò, (cæteri Statûs quilibet in actu primò,) inter Gentes, quoad ea, quæ *exteriùs* gerenda ſunt, velut bellis, fœderibus, Legationibus, *Potentatu* pollent: quò tamen, ad *Imperium* relati, non aliter, quàm ex fide & religione illi debitâ, uti poſſunt. *Diſcrimina* reliqua inter *Statûs* eorumve *Collegia*, quæ Regiminis exercendi modum attinent, ex parte *ipſo-*

rum diſtinctos gradûs Libertatum atque Privilegiorum; ex parte *Cæſaris* Imperium ejus *Monarchicum*, tantò magis arguunt: quòd inter alia, *iisdem* v. c. juribus *exercendis*, nunc tantùm Collegium Electorale, nunc verò, (quòties fieri poteſt, ſic innuente *Capitulatione*, *vid.* art. 10. 12. *&c. Capitul Leopold.*) univerſos Satûs adhibeat: quin & alia, quæ vel ſinguli Statûs vel Collegia ipſorum, diverſimodè ad Imperii curas obeunt, à Cæſareâ Majeſtate, tanquam ex fonte, promanent, & ab eâ robur atque firmitatem ſortiantur. Denique *Monarchia* illa, quâ Cæſar partim *jure*, partim *actu* etiam, in *Pontificem* & *Imperii Romani veteris* reliquias, ut & in terras *Regni Italici* valet, *peculiaria* inſtituta habet. Quandoque *plures* veteris Imperii *Imperatores* extiterunt, quorum, ſi *citrà partitionem* Imperium tenuerunt, Ariſtocratia Duum vel Trium aut Quatuorviralis; ſi *cum partitione* terrarum, licet ſub *unius* nomine *Imperii*, duæ Monarchiæ; ſi *Imperanti adſtitiſſet* unus alterve *Auguſtus*, in partem curarum aſſumptus, *una* in iſtis *Monarchia* fuerat. (ita rectius poſt alios *ap.* Rümelin. *P. 3. Diſp. 2. ad A. B. th. 17 ibique* Add.) Nec minus hinc partitionem illam inter *Ludovicum Bavarum* & *Fridericum Auſtriacum*, de gerendo ſimul Romano *Germanico* Imperio, initam, cujus *Diploma* quoque P. Lambecius *in Continuat. Itiner. Cellenſ.* adducit, dijudicare licet.

S. D. G.

Gene-

Generis natalibus & Virtutum
ornamentis

Nobiliſſimo Juveni,

DN.

WOLDEMARO à KIRCHRING

S. P. D.

NIC. CHRISTOPH. LYNCKER, D.

Facis rem egregiam, Cultiſſime KIRCHRINGI, *qui flumen argumenti ingrederis, quod cæterorum omnium in ſe fontes derivet, quôque plenis velis ſubvectus applauſum peritiæ ſecurioris mereri queas. Fatebuntur omnes, cùm nil adeò ſuaſu noſtrô prætermiſeris, quô veram illam Publici Juris notitiam firmare liceat, haudquaquam iſthâc aurâ iſtòve ſidere uſum involvi ſyrtibus, nec unquam ſcopulis allidi Te poſſe. Quàm enim fluctibus hi jactentur, quos nec Romani Juris Civilis, nec eorum quæ Germaniæ tribunalia agitant, deſiderium capit, ſolâ Hiſtoriarum & Politices, utut levi ſæpiùs & mutuatô, ſtudiô contenti: illud experimentis quotidianis ſubinde me comprobâſſe nôſti, atque Tecum ex noſtratibus agnovêre plurimi. Proinde veternum cæteri excutiant oportet, ut res ſuas rectiùs ordinent. Tu verò, Generoſe Juvenis, navim Tuam, nec dum triennali ſed fructuoſô mercatu validam, Remigiô Altisſimi, ad portum lætus propelle. Sic voveo, & voti damnas fieri cupio! Jenæ, d. 26. Jul. 1686.*

LAboribus confertur incluti merces honoris: æternum decus manet veram induſtriam, nec terminatur annorum ſerie eminens virtus. Vigor tuæ mentis cumulabit aureos honoris acceſſus!

Ita applaudit

Petrus Müller / D. & Prof. Publ.

ORtus ab antiquo, DE KIRCHRING, ſtemmate, ſtemma
Nobile colluſtrat Nobilis arte ſuum.
Scilicet ad veterum quicunque adſpirat honores,
Viribus ingenii quæritat iſte viam.
Hoc igitur cum Tu virtutis tramite, Fautor,
Læteris; deerit gloria nulla Tibi.

Paucula hæc Generoſo DN. de Kirchring, Fautori ſuo ſummo, obſervantiæ ergo adjiciebat

Sylveſter Erhard, Gvelpherbytanus.

IMperii noſtri ſiſtis formamque ſtatumque;
Imperii MEMBRI fias mox firma columna.

Ita Generoſe DN. Woldemare de Karckrinck, *Cognate Fraterne, animitus voveo, qui ero donec ero tempore artis & martis totus Tuus*

STAUBER.

NUnc ubi promittunt ſperatam jugera meſſem,
Meſſis & ad niſus eſt Tibi parta Tuos.
Scilicet, ingenii dum flavos Quæſtio fructus
Promit, in applauſus pondere meſſis adeſt.
Grator; & hanc meſſem dives quò meſſis honorum
Excipiat famâ fertiliore, precor!

Sic PerGeneroſo DN. Reſpondenti, Fautori, Conſalino atque Amico Fraterno, applaudit

Joh. Fridericus de Ritter / Equ. Sax.

BIBLIOTHECA ... ROMA ...